

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

قالی باف درجه ۱

گروه برنامه ریزی درسی صنایع دستی و هنر

تاریخ شروع اعتبار: ۱۳۸۸/۱/۱

کد استاندارد: ۷-۵۴/۵۷/۱/۳

معاونت پژوهش و برنامه ریزی: تهران-خیابان
آزادی- نبش چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و
حرفه‌ای کشور- طبقه پنجم
تلفن: ۶۶۹۴۱۵۱۶ فاکس: ۶۶۹۴۱۲۷۲
کد پستی: ۱۳۴۵۶۵۳۸۶۸
EMAIL: INFO@IRANTVTO.IR

از کلیه صاحب نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

دفتر طرح و برنامه های درسی: تهران- خیابان
آزادی- خ خوش شمالی - تقاطع خوش و نصرت -
ساختمان فناوری اطلاعات - طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۹۴۴۱۱۹ و ۶۶۹۴۴۱۲۰
دورنگار: ۶۶۹۴۴۱۱۷ کد پستی ۱۴۵۷۷۷۳۶۳
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.IR

تعریف مفاهیم سطوح یادگیری	
آشنایی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل/اصول: به مفهوم میانی مطالب نظری/ توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار	
مشخصات عمومی شغل :	
فرش باف درجه ۱ کسی است که بعد از گذراندن دوره های آموزشی لازم بتواند به عنوان استاد کار یا عامل تولید فرش در منطقه مربوطه بوده و بایستی در کاربرد مواد اولیه متناسب با رج شمار تولید فرش در مکانیزم های بافت ' استفاده از انواع گره متداول مطلوب در منطقه ' انجام مراحل تکمیلی پس از بافت ' بافت فرش به صورت گرد ، بیضی یا چند ضلعی و سوف و برجسته و دورو و راه اندازی و مدیریت کارگاه تولیدی فرش توانمند باشد .	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : راهنمایی	
حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسمانی و روانی	
مهارت های پیش نیاز این استاندارد : فرش باف درجه ۲ با کد ۷-۵۴/۵۷/۲/۳	
طول دوره آموزشی :	
طول دوره آموزش	: ۳۳۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۲۴ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۳۰۶ ساعت
- زمان کارآموزی در محیط کار	: - ساعت
- زمان اجرای پروژه	: - ساعت
- زمان سنجش مهارت	: - ساعت
روش ارزیابی مهارت کارآموز :	
۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی): ۲۵٪	
۲- امتیاز سنجش عملی : ۷۵٪	
۲-۱- امتیاز سنجش مشاهده ای : ۱۰٪	
۲-۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی : ۶۵٪	
ویژگیهای نیروی آموزشی :	
حداقل سطح تحصیلات : لیسانس مرتبط	

فهرست توانایی های شغل

ردیف	عنوان توانایی
۱	توانایی شناخت انواع فرش از نظر جنس و ابعاد
۲	توانایی شناخت و تعیین ضخامت مواد اولیه متناسب با رج شمار
۳	توانایی شناخت مکانیزم های بافت فرش و نوع پودگذاری
۴	توانایی شناخت انواع گره متداول در مناطق
۵	توانایی شناخت مراحل تکمیلی بعد از بافت
۶	توانایی بافت فرش به صورت گرد ، بیضی یا چند ضلعی
۷	توانایی بافت فرش سوف
۸	توانایی بافت فرش برجسته
۹	توانایی بافت فرش دو رو
۱۰	توانایی راه اندازی و مدیریت کارگاه تولیدی فرش

زمان آموزش			شرح	شماره		
جمع	عملی	نظری				
۴	۲	۲	<p>توانایی شناخت انواع فرش از نظر جنس و ابعاد</p> <p>۱-۱ آشنایی با انواع فرش از نظر جنس پرز و موارد استفاده</p> <ul style="list-style-type: none"> - پشمی - کرک (پشم) - کرک (پشم) و ابریشم - ابریشمی <p>۱-۲ آشنایی با انواع فرش از نظر جنس چله و پود و مناطق مورد استفاده</p> <ul style="list-style-type: none"> - پشم - پنبه - ابریشم <p>۱-۳ آشنایی با فرش های تمام پشم</p> <p>۱-۴ آشنایی با فرش های تمام ابریشم</p> <p>۱-۵ آشنایی با فرش های صوف باف پود رو فلزی (طلا یا نقره)</p> <p>۱-۶ آشنایی با انواع فرش از نظر ابعاد (بزرگ پارچه ' قالی ' پرده ای ' کناره ' دو ذرع ' قالیچه ' ذرع و نیم ' ذرع و چارک ' پادری و ...)</p> <p>۱-۷ شناسایی اصول شناخت انواع فرش از نظر جنس و ابعاد</p>			
			<p>توانایی شناخت و تعیین ضخامت مواد اولیه متناسب با رج شمار</p> <p>۲-۱ آشنایی با رج و رج شمار</p> <ul style="list-style-type: none"> - ذرع (آذری ' فارسی ' کرمانی) - چارک (آذری ' فارسی ' کرمانی) - گره ذرعی (آذری ' فارسی) - رج شمار <p>۲-۲ آشنایی با نحوه محاسبه رج شمار به صورت منطقه ای</p>			
			۶	۴	۲	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			- تبریز - اصفهان (صد تایی) - نائین (لا) ۲-۳ آشنایی با تناسب ضخامت چله با رج شمار ۲-۴ آشنایی با انواع پود از نظر ضخامت - نازک - هم قطر چله - ضخیم ۲-۵ آشنایی با انواع پود از نظر محل عبور - پود زیر (وقتی که هاف بالا رفته) - (ضربدری در دم بافت دیده نمی شود) - پود رو (وقتی که هاف پایین آمده و به کوچی رسیده است - (ضربدری در دم بافت موجود است) ۲-۶ آشنایی با تناسب ضخامت پود ها با رج شمار ۲-۷ آشنایی با ضخامت انواع پشم های ماشین ریس (خامه) و تناسب آن با رج شمار ۲-۸ آشنایی با ضخامت انواع کرک ماشین ریس و تعداد لای آن ها و تناسب آن با رج شمار ۲-۹ آشنایی با ضخامت انواع ابریشم پرز و تناسب آن با رج شمار ۲-۱۰ آشنایی با ضخامت انواع پشم دست ریس و تناسب آن با رج شمار ۲-۱۱ شناسایی اصول شناخت و تعیین ضخامت مواد اولیه متناسب با رج شمار فرش تولیدی	
۱۸	۱۶	۲	توانایی شناخت مکانیزم های بافت فرش و نوع پود گذاری ۳-۱ آشنایی با شناخت انواع مکانیزم های بافت فرش - چله صاف - لول	۳

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<ul style="list-style-type: none"> - نیم لول - تخت - چله مواج (کرباسی) - تک نما - یک و نیم لول - جفت نما آشنایی با انواع روش پود گذاری - تک پود - نازک (تخت) - ضخیم (کرباسی) - دوپود - هم قطر چله (نیم لول) - ضخیم (کرباسی و تخت) - نازک و ضخیم (لول) - سه پود - ضخیم - نازک - ضخیم (لول) - هم قطر چله (لول) - بیش از سه پود - چند چین یک پود (لول) 	۳-۲
			شناسایی اصول شناخت مکانیزم های بافت فرش و نوع پود گذاری	۳-۳
۷	۵	۲	<p>توانایی شناخت انواع گره ی متداول در مناطق</p> <p>آشنایی با گره های تک (با هر گره یک خانه رنگی از نقشه فرش که دارای یک چله زیر و یک چله رو است پوشش داده می شود)</p>	<p>۴</p> <p>۴-۱</p>

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>- گره های تک متقارن (راست ' چپ ' یو کرمان ' یو نائین)</p> <p>- گره های تک نامتقارن (راست ' چپ ' یو کج)</p> <p>آشنایی با گره های جفتی (دوتایی)</p> <p>- گره های جفتی (دوتایی) پیوسته</p> <p>- گره های جفتی متقارن (۲ تار آذری ، ۳ تار کرمان (دبلیو) ، ۳ تار ، ۴ تار آذری ، ۴ تار کردی)</p> <p>- گره های جفتی نامتقارن (۲ تار ، ۳ تار مشخص ، ۳ تار نامشخص کاشان ، ۳ تار نامشخص مشهد ، ۳ تار کرمان ، ۴ تار نائین ، ۴ تار کرمان)</p> <p>- گره های جفتی ناپیوسته (با عمل سرکش)</p> <p>- گره های جفتی ناپیوسته متقارن (۲ تار ، ۴ تار)</p> <p>- گره های جفتی ناپیوسته نامتقارن (۲ تار ، ۳ تار ، ۴ تار)</p> <p>- گره های ۳ تایی (که با هر گره ۳ خانه رنگی از نقشه فرش پوشش داده می شود)</p> <p>- گره های ۳ تایی متقارن (۳ تار ، ۶ تار)</p> <p>- گره های ۳ تایی نامتقارن (۳ تار راور ، ۳ تار کرمان ، ۴ تار ، ۶ تار اردکان ، ۶ تار قائن)</p>	<p>۴-۲</p>
			<p>آشنایی با عمل سرکش</p>	۴-۳
			<p>آشنایی با روش دست گردن</p>	۴-۴
			<p>شناسایی اصول شناخت انواع گره متداول در مناطق</p>	۴-۵
			<p>شناسایی اصول زدن گره هایی متداول در مناطق</p>	۴-۶
۹	۶	۳	<p>توانایی شناخت مراحل تکمیلی بعد از بافت</p> <p>آشنایی با اصول پرداخت (نازک کاری) در فرش</p> <p>آشنایی با انواع شور فرش</p> <p>آشنایی با اصول انتخاب شور مناسب</p>	<p>۵</p> <p>۵-۱</p> <p>۵-۲</p> <p>۵-۳</p>

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>آشنایی با انواع شیرازه منفصل ۵-۴</p> <p>آشنایی با انواع روش مهار کردن سر و ته فرش ۵-۵</p> <p>آشنایی با دارکشی ۵-۶</p> <p>آشنایی با رنگ گذاری ۵-۷</p> <p>آشنایی با رنگ برداری و لکه گیری ۵-۸</p> <p>آشنایی با نحوه شور فرش هایی که از استحکام کمی برخوردارند ۵-۹</p> <p>آشنایی با نحوه خشک کردن فرش ۵-۱۰</p> <p>آشنایی با نحوه کز دادن و اطو کشیدن و سایر مراحل زیبا سازی ۵-۱۱</p> <p>آشنایی با مراحل رفو و نحوه رفع معایب باقی مانده در فرش ۵-۱۲</p> <p>شناسایی اصول شناخت مراحل تکمیلی پس از بافت ۵-۱۳</p>	
۷۸	۷۵	۳	<p>توانایی بافت فرش به صورت گرد ، بیضی یا چند ضلعی</p> <p>شناسایی اصول محاسبه فرش های گرد ، بیضی و چند ضلعی ۶-۱</p> <p>شناسایی اصول انتخاب نوع و مقدار خامه ، چله و پود زیر با توجه به مساحت فرش ۶-۲</p> <p>شناسایی اصول ترسیم فرم فرش بر روی چله ها قبل از شروع بافت ۶-۳</p> <p>شناسایی اصول گلیم بافی قسمت هایی که فاقد گره هستند ۶-۴</p> <p>شناسایی اصول بافت فرش به صورت گرد ، بیضی یا چند ضلعی ۶-۵</p>	
۷۸	۷۵	۳	<p>توانایی بافت فرش سوف</p> <p>شناسایی اصول بافت فرش سوف ساده ۷-۱</p> <p>شناسایی اصول بافت فرش زمینه گلابتون ۷-۲</p>	

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۷-۳	شناسایی اصول بافت فرش زربفت (زری باف)			
۸	توانایی بافت فرش برجسته شناسایی اصول استفاده از گره مضاعف در بافت فرش برجسته شناسایی اصول قیچی کاری فرش برجسته آشنایی با انواع قیچی شناسایی اصول ثابت کردن فرمهای برجسته شناسایی اصول قیچی کاری برجسته	۳	۶۳	۶۶
۹	توانایی بافت فرش دورو آشنایی با چله کشی فرش دورو آشنایی با تقسیم چله ها در فرش دورو آشنایی با بافت فرش دورو به نوبت و جداگانه آشنایی با پود کشی فرشهای دورو شناسایی اصول بافت فرش دورو و تعیین ضخامت خامه	۳	۶۰	۶۳
۱۰	توانایی راه اندازی و مدیریت کارگاه تولیدی فرش آشنایی با نحوه تحقیق در بازار فرش و دست یابی به اطلاعات سالم آشنایی با رنگ های مطلوب مشتریان آشنایی با نحوه رنگ بندی رنگ های انتخابی آشنایی با طرح های مطلوب مشتریان آشنایی با شیوه های بافت مطلوب مشتریان آشنایی با انتخاب مواد اولیه متناسب با سلیقه مشتریان آشنایی با نحوه کاهش هزینه های انبارداری و خواب سرمایه آشنایی با نحوه کاهش زمان و هزینه های تولید ضمن ارتقاء کیفیت آشنایی با نحوه ایجاد و تجهیز کارگاه های متمرکز فرش بافی	۱	-	۱

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			آشنایی با بهداشت و مسائل ایمنی در کارگاه	۱۰-۱۰
			آشنایی با نحوه افزایش بهره‌وری و کاهش ضایعات (به بافی)	۱۰-۱۱
			آشنایی با مسائل حقوقی 'فرهنگی' اجتماعی و آداب و رسوم بافندگان و کارفرما در منطقه و ارتقاء منزلت اجتماعی بافندگان	۱۰-۱۲
			آشنایی با اصول عرضه فرش به مشتری یا بازار	۱۰-۱۳
			آشنایی با واحدهای پرداخت دستمزد به بافندگان (مقاط 'قبال و ...)	۱۰-۱۴
			شناسایی اصول راه‌اندازی و مدیریت کارگاه تولیدی فرش	۱۰-۱۵

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	پود زیر		
۲	نخ نازک		
۳	نخ گلابتون		
۴	نخ چله		
۵	نخ پشم		
۶	پود نازک		
۷	ماژیک		
۸	کاغذ		
۹	خودکار		
۱۰	ابریشم		
۱۱	ماژیک وایت برد		
۱۲	تخته پاک کن		
۱۳	کرک		
۱۴	چله پنبه		
۱۵	پودر پنبه		
۱۶	پود رو		
۱۷	چوب شمشیرک		
۱۸	نقشه فرش		
۱۹	چوب هاف		
۲۰	قلاب		
۲۱	سیخ		
۲۲	دغه		
۲۳	فیچی		

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : فرش باف

فهرست استاندارد تجهیزات ' ابزار ' مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۲۲	شانه		
۲۵	دفتین		
۲۶	کرکیت		
۲۷	قیچی		
۲۸	متر		
۲۹	خط کش		
۳۰	چاقو تیز کن		
۳۱	آچار		
۳۲	دم باریک		
۳۳	سوزن		
۳۴	زیر سری کوچی		
۳۵	کوچی		
۳۶	دار فندک دار از جنس آلومینیوم		
۳۷	کیسول آتش نشانی		
۳۸	تخته وایت برد		
۳۹	نیمکت		
۴۰	جعبه کمک‌های اولیه		
۴۱	وسیل کمک آموزشی		

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : فرش باف

فهرست منابع و نرم افزارهای آموزشی (بر اساس کاربرد شماره ۹)

شرح	ردیف
قالی باف - انتشارات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور - سال ۱۳۸۵	۱